

Peter Bien

PETER BIEN, «ΠΡΟΛΕΓΟΜΕΝΑ ΣΤΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ
ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ ΝΙΚΟΣ ΚΑΖΑΝΤΖΑΚΗΣ,
ZORBA THE GREEK, TRANSL. PETER BIEN,
SIMON AND SCHUSTER, NEW YORK 2014».

Μετάφραση: Χρυσάνθη Κουτσιβίτη

Γιατί θα έπρεπε να εκδοθεί μία νέα μετάφραση για το έργο του Καζαντζάκη *Zorba the Greek*, όταν η πιο πρόσφατη μετάφρασή του τελεί ακόμη υπό το νόμο περί πνευματικών δικαιωμάτων; Η απάντηση είναι σαφής και απλή. Η πιο πρόσφατη μετάφραση έγινε από κάποιον που δεν γνώριζε Ελληνικά και εργάστηκε μεταφράζοντας από τη Γαλλική μετάφραση του έργου. Παρ' όλα αυτά το αποτέλεσμα ήταν εντυπωσιακά αξιόλογο: κέρδισε την αποδοχή των αναγνωστών σε όλα τα αγγλόφωνα έθνη.

Ωστόσο, εάν τοποθετήσουμε την προηγούμενη μετάφραση δίπλα στο πρωτότυπο ελληνικό κείμενο, θα εντυπωσιαστούμε από τις διαφορές: παραλείψεις κάποτε πολλών προτάσεων,

εμφανή λάθη, ακόμη και προσθήκες, π.χ. υποτιθέμενο μεταφρασμένο υλικό που δεν υπάρχει καθόλου στο ελληνικό κείμενο. Σκεφθείτε το ειδικό πρόβλημα που παρουσιάζω κάποια στιγμή στην παρακάτω παράγραφο, για το οποίο περιγράφω τη βοήθεια που έλαβα, όπως η ύπαρξη ελληνικών λέξεων που δεν περιλαμβάνονται σε κανένα ελληνικό λεξικό, ούτε ελληνοελληνικό ούτε ελληνοαγγλικό. Στην πιο πρόσφατη μετάφραση (και πιθανόν στη γαλλική, την οποία δεν έχω ελέγξει), αυτές οι λέξεις συχνά παραλείπονται, μολονότι κάποιες φορές εικάζονται –σύμφωνα με το συγκεκριμένο– συχνά λανθασμένα. Χάρη στην καλή τύχη και τη θαυμασία βοήθεια που περιγράφω πιο κάτω, πιστεύω ότι αυτή η νέα μετά-